Pas a desnivell

Crim i premi

Hi ha molta gent esverada per la perspectiva d'uns canvis futurs, quasi imminents a parer d'algú. Es tracta de la gent per a la qual un canvi pot significar caure de l'escambell i de la menjadora. Per a ells, qualsevol modificació és un perill, un fantasma que els treu la son i els pertorba la placidesa de les digestions.

Per ara, no sembla pas que hagin de témer res. Fins i tot quan s'espanten de veres i perden la conducta, quan incorren en la delinqüència pura, han rebut un substanciós premi en comptes del càstig que els hauria correspost en un equitatiu repartiment de fi de curs. La devaluació de la pesseta representa per a ells —tan previsors, tan egoistes— un benefici de l'onze per cent sobre els diners que havien sostret del país. Es comprèn que aquests ciutadans privilegiats empal·lideixin (una mica per la temença, una mica per la ira) només de sentir parlar d'alteracions. Ni l'entrada al Mercat Comú, ni la democràcia, ni la llibertat no els poden oferir res que superi tot el que ja tenen. Al contrari: qualsevol intent d'escombrar i netejar, qualsevol moviment encaminat a recobrar la dignitat col·lectiva, representen als seus ulls una greu amenaça.

No cal dir que mentre procuren buscar un bon refugi per a uns diners que han costat tants d'esforços —sobretot dels altres, cosa que els hem d'agrair perquè demostra un amor apassionat pels fruits del nostre treball—, els previsors patriotes fan tot el que d'ells pugui dependre perquè no s'estronqui la font que ha de seguir produint capitals per a exportar, la matèria prima (però no tant) de la seva prosperitat. Fa l'efecte que en molta de mesura, l'alça desbordada dels preus és deguda al benemèrit esforç d'espremer la llimona fins a les darreres conseqüències. Naturalment, hi ha unes causes "conjunturals" (per dir-ho a la manera dels especialistes), però a vegades ja no basten per a explicar les sortides de mare i, aleshores, es recorre a la fabulació i al somni, preferentment al somni hipnòtic, que deixa sense o amb pocs sentits als pacients.

Mentre escric aquestes ratlles, tinc un diari damunt la taula. Amb escasses pàgines de diferència, hi ha notícies sobre el terratrèmol de Guatemala, la devaluació de la pesseta i la pujada d'un trenta-cinc per cent en el preu del cafè. Aquesta darrera notícia, servida per "Europa-Press" ("El Correo Catalán", 2 de febrer de 1976, pàgina 27) va acompanyada dels motius de l'augment: una gelada que va haver-hi l'any 1975 a les plantacions del Brasil, la guerra d'Angola i els "danys de Guatemala". Les dues primeres causes segurament que sí, deuen ésser vàlides; però la dels "danys de Guatemala" sembla per adornar i arrodonir els comptes. L'edició del diari que comento es refereix a una gran confusió a Guatemala. Els morts tant poden ésser quinze mil com quaranta mil, estan en ple balanç tràgic. Passarà temps abans de poder establir amb una certa aproximació les conseqüències dels moviments sísmics, però aquí hi ha pressa, no podem esperar tant i, de moment, la desgràcia ha repercutit en el preu del cafè. Després, amb més calma i a la vista dels resultats finals, es podrà polir, retocar i apujar de nou.

Ens diuen que la devaluació de la pesseta afavorirà el turisme, que estimularà la vinguda de visitants. És problemàtic... Se'ls hauria de convèncer perquè vinguin de seguida, ara mateix. Si es torben i esperen l'estiu, com tenen per costum, és molt probable que es trobin amb uns preus que ja hauran sobrepassat aquest onze per cent que la devaluació actual brinda com a atractiu turístic. Que vinguin immediatament i que ens disculpin per endavant, ja que nosaltres, amb les pessetes malaltisses i desinflades, no els podrem pas tornar la visita. • PERE CALDERS